

Sygn. akt III KK 444/13

POSTANOWIENIE

Dnia 29 kwietnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Michał Laskowski (przewodniczący)

SSN Jerzy Steckiewicz

SSN Andrzej Stępka (sprawozdawca)

Protokolant Teresa Jarosławska

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Małgorzaty Wilkosz-Śliwy,
w sprawie **Ł. G.**

skazanego wyrokiem łącznym,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 29 kwietnia 2014 r.

kasacji, wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich na korzyść skazanego
od postanowienia Sądu Rejonowego w O.

z dnia 20 marca 2012 r.,

**uchyla zaskarżone postanowienie w części dotyczącej
umorzenia postępowania w przedmiocie objęcia wyrokiem
łącznym spraw Sądu Rejonowego w O. o sygn. akt VII K 508/06, II
K 121/07 i II K 671/07 i w tym zakresie sprawę przekazuje temu
Sądowi do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w O., rozpoznawał sprawę Ł. G. o wydanie wyroku łącznego,
który obejmowałby następujące skazujące go prawomocne wyroki:

1/ Sądu Rejonowego, sygn. akt VII K 508/06, z dnia 18 października 2006 r., za
czyn z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 283 k.k. popełniony w
nocy na 4 sierpnia 2006 r., za który orzeczono karę 8 miesięcy ograniczenia

wolności, połączoną z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cel społeczny w rozmiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym;

2/ Sądu Rejonowego, sygn. akt II K 121/07, z dnia 8 października 2007 r., za czyn z art. 278 § 1 k.k., popełniony w nocy na 19 lipca 2006 r. oraz za czyn z art. 279 § 1 k.k. popełniony w dniu 4 sierpnia 2006 r., za które orzeczono karę łączną jednego roku i sześciu miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania kary na okres próby 5 lat i oddano oskarżonego pod dozór kuratora sądowego;

3/ Sądu Rejonowego, sygn. akt II K 671/07, z dnia 28 grudnia 2007 r., za czyn z art. 280 § 1 k.k., popełniony w dniu 17 lipca 2007 r., za który orzeczono karę 2 lat pozbawienia wolności;

4/ Sądu Rejonowego, sygn. akt II K 1134/10, z dnia 31 maja 2011 r., za czyny z art. 278 § 1 i 3 k.k. w zw. z art. 278 § 5 i § 3 k.k. w zw. z art. 275 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełnione w dniu 16 lipca 2010 r., za które orzeczono karę 4 miesięcy pozbawienia wolności;

5/ Sądu Rejonowego, sygn. akt II K 461/11 z dnia 20 czerwca 2011 r., za czyn z art. 164 § 1 k.k. w zw. z art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w nocy z 11 na 12 lutego 2011 r., za czyn z art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełniony w okresie od listopada 2010 r. do dnia 12 lutego 2011 r. oraz za czyn z art. 191 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w bliżej nieustalonym okresie, nie wcześniej niż w październiku 2010 r. i nie później niż do dnia 12 lutego 2011 r., za które orzeczono karę łączną 2 lat pozbawienia wolności, obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonej kwoty 5 000 złotych, zakaz kontaktowania się z nią oraz zakaz zbliżania się na odległość nie mniejszą, niż 50 metrów;

6/ wyrokiem łącznym z dnia 12 grudnia 2011 r., w sprawie o sygn. akt II K 919/11, Sąd Rejonowy połączył kary pozbawienia wolności orzeczone w sprawach o sygn. akt II K 1134/10 i II K 461/11 i wymierzył wobec Ł. G. karę łączną 2 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności. Jednocześnie na podstawie art. 572 k.p.k. Sąd umorzył postępowanie o wydanie wyroku łącznego w sprawach o sygn. VII K 508/06, II K 121/07 i II K 671/07, stwierdzając brak podstaw do objęcia ich karą łączną (k. 39 akt II K 919/11).

Na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego, Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 23 lutego 2012 r., sygn. akt VI Ka 60/12, utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie (k. 78 akt II K 919/11).

Skazany G. pismem z dnia 16 lutego 2012 r. wniósł o wydanie nowego wyroku łącznego, obejmującego sprawy rozpoznawane w Sądzie Rejonowym w O., o sygn. akt VII K 508/06, II K 121/07, II K 671/07, II K 1134/10 i II K 461/11.

Sąd Rejonowy w O. postanowieniem z dnia 20 marca 2012 r., sygn. akt II K 151/12, umorzył postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. Orzeczenie to nie zostało zaskarżone i uprawomocniło się dnia 30 marca 2012 r. (k. 9-10 akt II K 151/12).

Kasację od tego postanowienia wniósł na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. Rzecznik Praw Obywatelskich, który zaskarżył orzeczenie w całości na korzyść skazanego Ł. G.

Na podstawie art. 523 § 1 k.p.k. zarzucił rażące naruszenie prawa karnego procesowego, mające istotny wpływ na jego treść, to jest art. 97 k.p.k., polegające na zaniechaniu dokonania ustaleń, czy nie zachodzą prawne warunki do wydania nowego wyroku łącznego, czego efektem było wadliwe stwierdzenie istnienia negatywnej przesłanki do wydania wyroku łącznego określonej w art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., pomimo, że po wydaniu wyroku łącznego przez Sąd Rejonowy w dniu 12 grudnia 2011 r., sygn. akt II K 919/11, zaszła istotna zmiana w sytuacji faktyczno-prawnej skazanego, skutkująca potrzebą wydania nowego wyroku łącznego.

W konkluzji Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia Sądu Rejonowego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu Sądowi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Rzecznika Praw Obywatelskich co do zasady była trafna i należało ją uwzględnić.

Należy zgodzić się z autorem kasacji, iż Sąd Rejonowy błędnie uznał, że w realiach procesowych przedmiotowej sprawy ujawniła się ujemna przesłanka procesowa w postaci powagi rzeczy osądzonej z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., co uzasadniało umorzenie w całości postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego. Uwadze Sądu umknął fakt, że postanowieniem z dnia 22 grudnia 2011 r., sygn. akt

Ko 2036/11, Sąd Rejonowy zarządził skazanemu Ł. G. wykonanie kary łącznej 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 8 października 2007 r., sygn. akt II K 121/07 (k. 8 akt wykonawczych II K 121/07). Orzeczenie to stało się prawomocne dnia 28 stycznia 2012 r. Trzeba zauważyć, iż powyższe rozstrzygnięcie w przedmiocie zarządzenia wykonania kary łącznej pozbawienia wolności zapadło już po wydaniu wyroku łącznego w sprawie o sygn. akt II K 919/11.

Trafnie autor kasacji powołuje się na pogląd prawny Sądu Najwyższego, wyrażony w wyroku z dnia 5 listopada 2010 r., III KK 323/10, zgodnie z którym - „z sytuacją określoną w § 1 art. 575 k.p.k. mamy do czynienia, gdy poprzedni wyrok łączny nie objął kar za wszystkie przestępstwa pozostające w zbiegu realnym z uwagi na to, że w chwili jego ferowania miało co do części kar zastosowanie dobrodziejstwo warunkowego zawieszenia z art. 69 k.k., a już po wydaniu tego wyroku łącznego doszło do zarządzenia ich wykonania po myśli art. 75 k.k.” (Lex nr 653514).

A zatem ta okoliczność obligowała Sąd - zgodnie z treścią art. 575 § 1 k.p.k. - do wydania nowego wyroku łącznego w przedmiotowej sprawie. Co prawda Sąd Rejonowy rozpoznając wniosek skazanego o wydanie nowego wyroku łącznego nie dysponował informacją, że w sprawie o sygn. akt II K 121/07 doszło w dniu 22 grudnia 2011 r. do wydania postanowienia o zarządzeniu wykonania kary pozbawienia wolności, która to kara była uprzednio warunkowo zawieszona. Słusznie jednak zauważono w kasacji, iż zasadą prawidłowego orzekania winno być rozstrzygnięcie w przedmiocie wyroku łącznego na podstawie dołączonych akt wszystkich spraw, co jednak nie nastąpiło. Poprzestanie na oparciu ustaleń o wyrok zapadły w sprawie o sygn. II K 919/11, bez sprawdzenia, czy sytuacja faktyczna i prawna skazanego po jego wydaniu nie uległa zmianie, skutkowało nieuprawnionym stwierdzeniem Sądu, że istnieje przeszkoda procesowa w postaci *res iudicata*.

Rację ma Sąd twierdząc, że wyrok łączny z dnia 12 grudnia 2011 r., sygn. akt II K 919/11, obejmował swym rozstrzygnięciem, poprzez umorzenie postępowania na podstawie art. 572 k.p.k., w odniesieniu do pozostałych skazań, także skazanie w sprawie II K 121/07. Jednak w chwili orzekania przez Sąd Rejonowy w O. w

sprawie II K 151/12, stan faktyczny nie był stanem tożsamym z tym, który istniał w dacie orzekania w sprawie II K 919/11. Zmiana statusu kary pozbawienia wolności orzeczonej w sprawie II K 121/07 stworzyła prawne warunki do objęcia węzłem kary łącznej zarówno tej kary, jak i kary pozbawienia wolności orzeczonej w sprawie II K 671/07 lub VII K 508/06. Należy podkreślić, że tylko przy braku podstaw do zastosowania art. 575 § 1 k.p.k. uprzednie prawomocne zakończenie postępowania o wydanie wyroku łącznego obejmującego kary orzeczone w analizowanych sprawach stanowi negatywną przesłankę procesową w postaci powagi rzeczy osądzonej.

W tej sytuacji nie ulega wątpliwości, że zaskarżone kasacją postanowienie Sądu Rejonowego wydane zostało przedwcześnie, z rażącym naruszeniem prawa procesowego, które to uchybienie w sposób oczywisty miało wpływ na jego treść.

Sąd Najwyższy nie podzielił natomiast stanowiska Rzecznika Praw Obywatelskich co do konieczności uchylecia w całości zaskarżonego kasacją postanowienia i przekazania w pełnym zakresie sprawy o objęcie wyrokiem łącznym wszystkich 5 jednostkowych skazań, Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania. Wyrokiem łącznym z dnia 12 grudnia 2011 r., w sprawie II K 919/11, prawidłowo objęto skazania w sprawach II K 1134/10 i II K 461/11 i w tym zakresie orzeczono karę łączną pozbawienia wolności. Tak więc w tej części występuje nadal negatywna przesłanka procesowa w postaci *res iudicata*, gdyż zmiana prawna, jaka wystąpiła w sprawie II K 121/07, w żadnym stopniu nie skutkuje możliwością objęcia nową karą łączną także dwóch w/w skazań. Ponowne orzekanie w zakresie tylko i wyłącznie innego ukształtowania kary łącznej w sprawach II K 1134/10 i II K 461/11 stanowiłoby rażące naruszenie zakazu z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., skutkujące bezwzględną przyczyną odwoławczą z art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k.

Natomiast, jak już powyżej wskazano, zarządzenie wykonania łącznej kary pozbawienia wolności – które to wykonanie wcześniej było warunkowo zawieszona – w sprawie II K 121/07, aktualizuje potrzebę ponownego rozpoznania przez Sąd Rejonowy objęcia wyrokiem łącznym dwóch, spośród trzech jednostkowych skazań w sprawach VII K 508/06, II K 121/07 i II K 671/07. Wydaje się – nie przesądzając jednak tej kwestii – iż za słuszne należy uznać stanowisko zawarte w kasacji, że

celowym jest objęcie węzłem kary łącznej, kar pozbawienia wolności orzeczonych w sprawach II K 121/07 i II K 671/07.

Mając te wszystkie okoliczności na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej orzeczenia.